(יא) הָוֵי מֻקְצֶה. הַגָּהוֹת: * יֵשׁ אוֹמְרִים (יב) דְּאֵין הֶכְנֶה שַׁיָּךְ (ג) * בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, (יג) וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים שָׁבְּיָדוֹ מֻתָּרִים. (כל בו סימן (ל"ה) [נ"ח] וכן משמע בהר"ן סוף פרק (כ"ב) [כל פתבי] (מוי ד"ה פשה) וירושלמי (פ"ו ה"ז)): ג (יד) [ז]בֵּין בְּאִסּוּר אֲכִילָה בֵּין בְּאִסּוּר טִלְטוּל, כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה רָאוּי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (טו) אִם אֵרַע בּוֹ דָּבָר שֶׁנִּתְקַלְקֵל בּוֹ בַּיּוֹם וְחָזַר וְנִתְקַן בּוֹ בַּיּוֹם, (ג) חָזַר לְהֶתֵּרוֹ, אֲבָל דָּבָר שֶׁהֻקְצָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, (טז) אָסוּר כָּל הַיּוֹם: ד [ז]גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר נִתְיַבְּשׁוּ וְהֵם רְאוּיִים לַאֲכִילָה, (יז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדְעוּ הַבְּעָלִים בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע לָהֶם שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר הָיוּ יְבֵשִׁים, מֻתָּר: ה [ח]גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים (יח) דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ, דְּאִיפָּא אִינְשֵׁי דְּאָכְלֵי לַהּ וְאִיפָּא דְּלֹא אָכְלֵי לַהּ, אִי אַזְמְנַהּ נָפִיק לַהּ מִתּוֹרַת מֻקְצֶה, וְאִי לָא, לָא. אֲבָל אִם (ז) אֵינָם רְאוּיִים וְהִזְמִינָם, הַזְמָנָה (יט) לָאו מִלְּתָא הִיא: ו [ט]כָּל

ו ביצה כ"ו (ע"ב) בַּעֲיָא וְנִפְשְׁטָה לְהַתֵּר כְּלִשְׁנָא בְּתָרָא, וְכֵן פָּסְקוּ הָרֹא"ש (ביצה פ"ג סי' ז) וְהָרַ"ן (שם יד: ד"ה גרסינן) וְהָרַשְׁבָּ"א (בחשובה ח"ג סי' רסח). ז שם בַּגְּמָרָא. ח שם בַּגְּמָרָא. ט שַׁבָּת מ"ב (ע"ב).

בְּאֵר הַיטֵב

ב (ג) בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי. פֵּרוּשׁ בְּדָבָר חָלוּשׁ, אֲבָל בְּמֻחְבָּר שֶׁלְּקָטוֹ אֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת שֶׁל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, עַל כֵּן יַצְנִיעוּ בְּאוֹתוֹ חֶדֶר שֶׁהוּא מֻל שָׁם, וְכֵן כָּתַב מַהֲרִי"ל (מנהגים הל' מילה) וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס"ו (סק"א), אֲבָל הַב"ח סִימָן ש"ח מַתִּיר לְטַלְטְלוֹ וְכֵן כָּתַב מַהֲרַשַׁ"ל (שו"ת סי' מ). וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן של"א סָעִיף קָטָן ה' הָאֲרִיךְ בְּדָבָר זֶה וּמְסַיֵּם, לָכֵן יֵשׁ לְהַחֲמִיר שֶׁלֹּא יַנִּיחֵנוּ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיּוֹלִיכֶנּוּ לְבֵיתוֹ, דְּכָל מֻקְצֶה שֶׁהוּא בְּיָדוֹ מְטַלְטְלוֹ לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ק"ב: ה (ז) אֵינָם רְאוּיִים. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתוב באו"ח), תְּמָרִים שֶׁנּוֹתְנִין עֲלֵיהֶם מַיִם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

צְמוּקִין, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁם מֻקְצֶה עֲלֵיהֶן [גְּמָרָא (שם)], דְּהַשְׁתָּא כֵּיוָן דְּהִנִּיחָן לְיַבֵּשָׁן, אַפַּח דַּעְתֵּהּ מִנַּיְהוּ: (יא) הָוֵי מֻקְצֶה. הַיְנוּ אֲפִלּוּ בְּטִלְטוּל אִסּוּרִין, דַּהֲרֵי הֵן כַּאֲבָנִים וְעָפָר: (יב) דְּאֵין הֶכְנֶה וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל מִשּׁוּם דְּאִתְקְצָאֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (י) וְלֹא הֻזְמַן מִבְּעוֹד יוֹם, כְּאֵינוֹ יְהוּדִי לֹא שַׁיָּךְ זֶה, דְּאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי מֻקְצֶה מִדַּעְתּוֹ כְּלוּם, וְכֵיוָן שֶׁהוּא מוּכָן לְאִישׁ אֶחָד מוּכָן לַכֹּל. (יג) וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְכוּ'. דְּאַף שֶׁהֶעֱלָה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מִבְּעוֹד יוֹם לְיַבְּשָׁן וְדָחָן בְּיָדָיִם, מִכָּל מָקוֹם לֹא חָל עֲלֵיהוּ שֵׁם מֻקְצֶה. רַעְיַן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר מְאֹד בְּזֶה וְהַגְרַ"ז (ס"ג) סוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהַבֵּית מֵאִיר, וְעַל כֵּן מְפָרֵשׁ דְּמֵירֵי הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ דַּוְקָא בְּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִין דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ה' דְּפוֹסֵק הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם דְּמִהַנֵּי הֻזְמָנָה, בָּזֶה פָּסַק הַכֹּלְבּוֹ דְּבְאֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ אִי לֹא הֻזְמִין מֵהֲנֵי, דְּאֵינוֹ מֻקְצֶה מִדַּעְתּוֹ, אֲבָל אִי לֹא חָזוּ לְגַמְרֵי דְּקָרְמָא לֵן דַּאֲפִלּוּ הֻזְמָנָה לֹא מְהַנֵּי בְּיִשְׂרָאֵל, בָּזֶה אֵין נִפְקָא מִנָּהּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי: ג (יד) בֵּין בְּאִסּוּר אֲכִילָה וְכוּ'. הַאי בֵּין בֵּין, הָוֵי רִבּוּתָא טְפֵי בְּרִישָׁא לְעִנְיַן אִסּוּר אֲכִילָה, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא מַבָּעְיָא אָמְרִינַן דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ אַחַר שֶׁנִּסְתַּלֵּק מֵעָלָיו שֵׁם מֻקְצֶה, (יג) אֶלָּא אֲפִלּוּ לְאָכְלוֹ מֻתָּר: (טו) אִם אֵרַע בּוֹ דָּבָר וְכוּ'. כְּגוֹן (יג) שֶׁיָּרְדוּ גְּשָׁמִים עַל הַצְּמוּקִים וְנִתְפַּחוּ עַד שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה, וְאַחַר כָּךְ שְׁזָפָתַן הַשֶּׁמֶשׁ וְנִתְיַבְּשׁוּ עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ רְאוּיִין, חָזַר לְהֶתֵּרוֹ. וְהַטַּעַם, דְּאֵין שַׁיָּךְ שֵׁם מֻקְצֶה לַחֻצֵּי שַׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה רָאוּי. כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ג), אוֹמֵל שֶׁמֵּל בּוֹ בְּשַׁבָּת, אֵין לְטַלְטְלוֹ אַחַר הַמִּילָה, דְּהָא מֻקְצֶה הוּא מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס, דְּהָא אָדָם מַקְפִּיד שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ דָּבָר אַחֵר. וּדְלֹא כְּהַמַּקְלִין לְטַלְטֵל אוֹתוֹ מִשּׁוּם דְּאֵין מֻקְצֶה לַחֻצֵּי שַׁבָּת, דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת גַּם כֵּן הָיָה מֻקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס וְאֵין לְטַלְטְלוֹ אֶלָּא לְשׁוּם דָּבָר, וְעַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁעוֹמֵד לְמָחָר לְמִילָה, מִכָּל מָקוֹם לְאִסּוּר גְּמַר צָרְךְ שָׁלוֹ חוֹזֵר לְאִסּוּרוֹ כְּבִשְׁמֵי של"א סָעִיף קָטָן ה' מַסְפִּים עִמּוֹ גַּם כֵּן בְּעִקַּר הַדִּין, אַף דַּעְתּוֹ שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר שֶׁבְּעוֹד שֶׁהָאֵינוֹ מֻל בְּיָדוֹ לֹא יַנִּיחֶנּוּ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיַּנִּיחֶנּוּ בְּמָקוֹם הַמְּשְׁתַּמֵּר אוֹ שֶׁיּוֹלִיכֶנּוּ לְבֵיתוֹ, דְּכָל מֻקְצֶה שֶׁהוּא בְּיָדוֹ, מְטַלְטְלוֹ לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ג'. וְאִם הוּא גַּם כֵּן פּוֹרֵעַ וְצָרִיךְ לְהַנִּיחַ הָאֵינוֹ מִיָּדוֹ, כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סי' שלא סק"ה) שֶׁיְּקַבֵּל אַחַר מִיָּדוֹ וְהוּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁם לְמָקוֹם הַמְּשְׁתַּמֵּר. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם הִנִּיחוֹ מִיָּדוֹ וְיֵשׁ חֲשַׁשׁ שֶׁלֹּא יִגְנֹב שָׁם, מְצַדֵּד הָאֲלִיָּה רַבָּה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל רַמַ"א (יו"ד סי' רסו ס"ב) וְשַׁ"ךְ (שם בנקה"כ) דְּסוֹבְרִים דְּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, וְהֶבִיאוּ הַחְכְמַת אָדָם בְּהִלְכוֹת מִילָה (כלל קמט סכ"ט): (טז) אָסוּר כָּל הַיּוֹם. דְּעִקַּר הַכְנָה (יז) מִבְּעוֹד יוֹם בָּעֵי, כְּדִכְתִיב וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ, וְזֶה הָלָא בְּתִחְלַת כְּנִיסַת הַיּוֹם הֲקָצָה מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ: ד (יז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדְעוּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דַּהֲרֵי הוּא בְּחֶזְקַת בְּשַׁבָּת זוֹ, קָא מַשְׁמַע לַן דְּלֹא אָמְרִינַן הָכִי, דַּהֲרֵי הוּא לֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, וַהֲרֵי כְּבָר נִתְיַבֵּשׁ וְהוֹכַן מִבְּעוֹד יוֹם [רַשְׁ"י (ביצה כו: ד"ה מותר)]: ה (יח) דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ. הַיְנוּ שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ קְצָת עַל הַגַּג מִבְּעוֹד יוֹם: (יט) לָאו מִלְּתָא הִיא. דַּהֲרֵי הֵם (טו) כַּאֲבָנִים וְעָפָר. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים אֵימָתַי אָמְרִינַן דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, דַּוְקָא שֶׁגָּמְרוּ בִּידֵי גְּרוֹגָרוֹת דְּאֵין נִגְמָרִין אֶלָּא עַל יְדֵי חֹם הַחַמָּה, וְשֶׁמָּא יִהְיֶה יוֹם עָנָן בְּשַׁבָּת וַאֲפַח דַּעְתֵּהּ מִנַּיְהוּ, אֲבָל דָּבָר שֶׁגָּמַר בִּידֵי אָדָם כְּגוֹן תְּמָרִים שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, (מז) אַף דְּבוַדַּאי אֵינָם רְאוּיִים בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הָתְּמָרִים וְלֹא הַמַּיִם, דְּהָא לֹא קָלְטוּ טַעַם הַתְּמָרִים שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִין לְשֹׁתְיָה וְגַם הַתְּמָרִים לְעֵת עַתָּה לֹא חָזְיָן, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא אַפַּח

בַּאֲר הַלָּכָה

שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן רע"ס בְּבָאוּר הַלָּכָה בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל נֵר שֶׁלֹּא הִדְלִיקוּ:

ב * יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין הֶכְנֶה שַׁיָּךְ וְכוּ'. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב) שֶׁכָּתַב דְּאָפְשָׁר דְּגַם הֵבָה רִאשׁוֹנָה סוֹבֶרֶת כֵּן, וְעַיֵּן בְּסִימָן תצ"ח סָעִיף ג'. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר שֶׁפִּקְפֵּק מְאֹד עַל מַה שֶׁכָּתַב הָרַמ"א וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְכוּ':

* **בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי. וּלְפִי זֶה, אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁהִדְלִיק נֵר בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְכָבָה אַחַר כָּךְ, מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לְטַלְטֵל הַמְּנוֹרָה אַחַר כָּךְ, בִּנְתֵאַכְסֵן יִשְׂרָאֵל בְּבֵית אֵינוֹ יְהוּדִי (אַם לֹא שֶׁהִדְלִיק הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְצֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל, דְּאָז נַעֲשָׂה כְּסִיס לְכָל הַשַּׁבָּת כִּדְלְעֵיל בְּסִימָן ש"ט בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ"ז) [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ב)]:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) כֵּן מַשְׁמַע מַהֲגָהַ"א. **וּלְפִי זֶה פְּשׁוּט דַּאֲבָנִים וּמְעוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, אֵין נִסְקָא מִנָּהּ בֵּין שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי לְיִשְׂרָאֵל, דַּהְלָא אֲפִלּוּ הֻזְמָנָה מִבְּעוֹד יוֹם לֹא מְהַנְיָא,** וְזֶהוּ שֶׁכָּלַל הַגְרַ"א וְכָתַב וְכֵן כָּל כֵּיוֹצֵא בָּזֶה. אַךְ צָרִיךְ עִיּוּן קָצָת מֵאי טַעְמָא מַתִּיר הָרַמ"א בִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים, הָלָא שָׁם גַּם כֵּן הֻזְמָנָה לֹא מְהַנֵּי כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ה', וְאוּלַי דָּגַם הוּא יְפָרֵשׁ בְּחוּשׁ וְלֹא חָזוּ: (יא) כָּל הַפּוֹסְקִים: ג (יב) הָרֹא"ש (ביצה פ"ג סי' ז) וְתוֹסָפוֹת (שם כו. ד"ה אלא): (יג) רַשְׁ"י בְּבֵיצָה (כו: ד"ה ואדחן): ה (יד)(מו) רַשְׁ"י שָׁם (ד"ה ואי דלא): (מו) כֵּן כָּתְבוּ הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ה) וְהַחֻמָּד מֹשֶׁה (סק"ב) וּלְבוּשֵׁי שָׁרָד לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַכֹּלְבּוֹ (סי' נח) מַהֲשָׁגַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתוב באו"ח) דְּהַקְשָׁה פְּשִׁיטָא דְּשָׁרָ, וְאָמְרוּ דְּדָבָר זֶה הָוֶה אָמִינָא דְּהוּא כִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִין, דְּהָא דַּחְזֵי בְּתֹרִים לֹא חָזֵי, קָא מַשְׁמַע לַן דְּזֶה מְקָרֵי גְּמָרוּ בִּידֵי אָדָם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

דָּבָר שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלוֹ, אָסוּר לִתֵּן תַּחְתָּיו כְּלִי כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל לְתוֹכוֹ, מִפְּנֵי שֶׁאוֹסֵר הַכְּלִי בְּטִלְטוּל (כ) וְנִמְצָא מְבַטֵּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ, (כא) אֲבָל מֻתָּר לִכְפּוֹת עָלָיו כְּלִי, וּבִלְבַד (ה) (כב) שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ:

ז * כְּמִטָּה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ מָעוֹת, אוֹ אֻפְלוּ אֵין עָלֶיהָ עַתָּה (כג) וְהָיָה עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אָסוּר לְטַלְטְלָהּ, דִּמְגוּ דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא. הַגָּהּ: (כד) וַאֻפְלוּ לְצָרְךְ גּוּפּוֹ אוֹ לְצָרְךְ מְקוֹמוֹ (בית יוסף (ד"ה ואפלו)). וְהוּא הַדִּין לְכָל דָּבָר הֻתַּר שֶׁמֻּנַּח עָלָיו (ו) אָסוּר. אֲבָל אִם אֵין עָלֶיהָ עַתָּה מָעוֹת וְגַם לֹא הָיָה עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, מֻתָּר לְטַלְטְלָהּ, אֻפְלוּ יְחִדָהּ לְמָעוֹת * וְהִנִּיחָם עָלֶיהָ מִבְּעוֹד יוֹם, כֵּיוָן שֶׁסִּלְּקָן קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. הַגָּהּ: (כה) וְיֵשׁ אוֹסְרִים בְּיִחֵד לָקַח וְהִנִּיחַ בָּהֶם אַף עַל פִּי שֶׁסִּלְּקָן מִבְּעוֹד יוֹם (טור בשם רבינו תם (הו"ד בב"ח פ"ג ס"ק ט)), וְלָכֵן אָסוּר לְטַלְטֵל כִּיס שֶׁל מָעוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהוֹצִיא הַמָּעוֹת מִמֶּנּוּ מִבְּעוֹד יוֹם, (כו) אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה שֶׁפָּתְחוֹ מִלְמַטָּה וְסִלְקוֹ מִן הַיִּחוּד, וְכֵן נוֹהֲגִין (הגהות מיימוני פרק כ"ה (פוס ו)), (כז) מִיהוּ (ז) לְצָרְךְ גּוּפּוֹ אוֹ לְצָרְךְ מְקוֹמוֹ, מֻתָּר. וְכֵן בְּכִיס הַתָּפוּר בְּבֶגֶד, הוֹאִיל וְעִקַּר הַבֶּגֶד עוֹמֵד לִלְבֹּשׁ, אִם הוֹצִיא הַמָּעוֹת מִשָּׁם מֻתָּר (ח) לִלְבֹּשׁ הַבֶּגֶד, (כח) דְּהַכִּיס בָּטֵל אֶצְלוֹ, (כט) אֲבָל אִם שָׁכַח בּוֹ מָעוֹת

י טור (וְאַף עַל גַּב דְּמַתָּר לִגַּע בְּמַצָּעָהּ, הָכָא אֲבִיצָה קָאֵי, וְכֵן הוּא בִּירוּשַׁלְמִי (ביצה פ"ה ה"א) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִגַּע בְּבֵיצָה, וְהֵבִיאוּ הָרַאֲ"ד בְּהַשָּׂגוֹת בְּפֶרֶק כ"ה (הכ"ג) וְהָרא"ש בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה (סי' א), עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו ובלבד) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הָרַב הַמַּגִּיד (פכ"ה הכ"ג) וּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן בְּסִימָן (ח"א) ס"ז).

כ שַׁבָּת מ"ד (ע"ב) וּדְלָא קָרֵב, הָרי"ף (כא.) וְרַמְבַּ"ם (פכ"ה ה"י ע"ש) וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ יְרֻחָם בְּחֶלֶק (ג') (נ"ב חלק יג) שֶׁכֵּן עִקַּר.

בְּאֵר הֵיטֵב

בְּגִירִית בָּעֶרֶב שַׁבָּת וַאֲנָם רְאוּיִים, וּבְשַׁבָּת נַעֲשִׂים רְאוּיִים, דְּמַתָּרִים בְּשַׁבָּת:

ז (ה) שֶׁלֹּא יִגַּע. אַף עַל גַּב דְּמַקָּצָה מֻתָּר בִּנְגִיעָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"ח סָעִיף מ"ב, הַיְנוּ שֶׁהַנְּגִיעָה הִיא לְצָרְךְ דָּבָר הַמֻּתָּר, אֲבָל הָכָא הַנְּגִיעָה הִיא לְצָרְךְ דָּבָר הַמְּקַצֶּה. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו ובלבד) תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (ח"א סי' סז). אוֹ יֵשׁ לוֹמַר דְּמֵה שֶׁכָּתוּב כָּאן

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

ז * כְּמִטָּה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ. מִשְּׁמַע אֻפְלוּ לֹא הָיוּ הַמָּעוֹת עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אָסוּר לְטַלְטְלָהּ בְּעוֹדָן עָלֶיהָ, וּמִשְּׁכָּחַת לָהּ שֶׁהַנִּיחָן אֵינוֹ יְהוּדִי אוֹ תַּינוֹק הַמָּעוֹת בְּשַׁבָּת לְדַעַת יִשְׂרָאֵל. וְאִם מֻתָּר לִנְעֹר אֵז הַמָּעוֹת מֵעָלֶיהָ, עַיֵּן בְּסִימָן ש"ח סָעִיף קָטָן ג' בְּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁהֵבִיא דֵּעוֹת בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּסִימָן רס"ה סָעִיף קָטָן ב' בְּמָגֵן אַבְרָהָם, מִשְּׁמַע שֶׁדַּעְתּוֹ נוֹטָה דְּלֹא נַעֲשָׂה בְּכִיס, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּמֻתָּר לְנַעֵר:

* וְהִנִּיחָם עָלֶיהָ מִבְּעוֹד יוֹם וְכוּ'. בְּאֻמָּת הָיָה יָכוֹל לְהַשְׁמִיעֵנוּ יוֹתֵר רְבוּתָא, דַּאֻפְלוּ הִנִּיחָם עָלֶיהָ בְּשַׁבָּת וְאַחַר כָּךְ סִלְּקָם מִמֶּנָּה, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אַף שְׁמֵיחֲדַת הָיְתָה לְמָעוֹת, גַּם כֵּן שָׁרֵי. אֶלָּא דְּנָקַט לְשׁוֹן זֶה לְאַפּוּקֵי מִדַּעַת רַבֵּנוּ תָּם הָאוֹסֵר, דְּהוּא מֵיֵרֵי בְּשֶׁהִנִּיחַ עָלֶיהָ מִבְּעוֹד יוֹם וְאַחַר כָּךְ סִלֵּק מִמֶּנָּה, דַּאֻפְלוּ בְּאֹפֶן זֶה אָסוּר, הוֹאִיל וְהָיְתָה מְיֻחֶדֶת לָזֶה, וּלְהֶכֵי נָקַט הַמְחַבֵּר גַּם כֵּן הַהּ לְשָׁנָא:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דַּעְתֵּהּ מִנַּיְהוּ עַל יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁיָּהֵא מֻקְצֶה מֵחֲמַת זֶה, דְּהָא בְּיָדוֹ לְהַשְׁהוֹתָן עַד לְמָחָר שֶׁיִּסְלְקֵם טַעַם הַתְּמָרִים: ו (כ) וְנִמְצָא מְבַטֵּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ. וְהֵנֵי כְּסוֹתֵר הַכְּלִי [טור]: (כא) אֲבָל מֻתָּר לְכַפּוֹת. הַיְנוּ דְּלֹא כְּרַבִּי יִצְחָק דְּסָבִירָא לֵהּ דְּאָסוּר לְטַלְטֵל שׁוּם כְּלִי אֶלָּא בְּשָׁבִיל דָּבָר הַמֻּתָּר לְטַלְטֵל: (כב) שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּמֻתָּר לִגַּע בְּמַצָּעָהּ כִּדְלִעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ג', [א]הָכָא אֲבִיצָה קָאֵי, וּכְדֵי שֶׁלֹּא יְנַעְנֵעַ אוֹתָהּ, אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְנַדְנֵד עַל יְדֵי הַנְּגִיעָה, שָׁרֵי (אֲבָאר הַגּוֹלָה וְהַגְּרָ"א, וְהֵבִיא רְאָיָה לָזֶה, וְכֵן כָּתַב בְּדָרְךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה סמ"ה) וּדְלָא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְטַ"ז (סק"ה)]:

ז (כג) וְהָיָה עָלֶיהָ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וּמֵיֵרֵי (י) שֶׁהִנִּיחַ, דְּאִי בְּשֶׁכַּח הֲלֹא אַף בְּעוֹדָן הַמָּעוֹת עָלֶיהָ מֻתָּר לְנַעֲרָן, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית הֲנָיִי מֻקְצֶה מֵחֲמַת גּוּפוֹ דְּאָסוּר אֲפִלּוּ לְצָרְךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ, גַּם דִּין הַמִּטָּה כְּךָ הוּא: (כה) וְיֵשׁ אוֹסְרִים בְּיִחֵד לָקַח. טַעְמוֹ, דְּהוּא גְּרִיעַ מִשְּׁאָר כְּלֵי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר, כֵּיוָן שֶׁיִּחֲדָהּ בְּהֶדְיָא לָזֶה, מִסְתָּמָא מְיֻחֶדֶת לֵהּ מָקוֹם וּמַקִּפִּיד שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ תַּשְׁמִישׁ אַחֵר זוֹלַת זֶה [וּמִכָּל מָקוֹם אִם לֹא הִנִּיחַ בָּהּ עַדַיִן מָעוֹת כְּלָל, רַק בְּיִחוּד בְּעָלְמָא, אֵין שֵׁם מַקְצֶה עָלֶהָ, דְּהַזְמָנָה לָאו מִלְּתָא הִיא], וְעַל כֵּן דִּינָהּ כְּמַקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס, כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה), וּלְפִי זֶה אֻפְלוּ לְצָרְךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ אָסוּר, וְנִשְׁאָר בְּחֲמַת עַל הָרַמְ"א שֶׁכָּתַב לְשִׁיטָה זוֹ דְּלִצְרָךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ מֻתָּר, דְּלִיתָא, וְהֵבִיא רְאָיוֹת לָזֶה, וְכֵן בְּפְרִישָׁה (דרישה סק"ה) וּבְאוּר הַגְּרָ"א מַסְכִּימִים לְדִבְרָיו, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּה: (כו) אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה וְכוּ'. דְּמַעֲשֶׂה זוֹ מְבַטֵּל הַמַּחֲשָׁבָה דִּיחוּד, וְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁעָשָׂה בָּהּ מַעְקֶרֶת שֶׁהִנִּיחַ בָּהּ מָעוֹת [הַגְּרָ"א]: (כז) מִיהוּ לְצָרְךְ גּוּפוֹ. עַיֵּן בְּסָעִיף קָטָן כ"ה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הָמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁתָּמְהוּ עַל זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דְּלִשִׁיטָה זוֹ אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי. וּמִכָּל מָקוֹם לְדִינָא מַסְכִּים בְּסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) דְּאַף שֶׁהַכִּיס מְיֻחָד לְמָעוֹת, כָּל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד לְהַנִּיחַ בּוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים, אֵינוֹ בְּכְלַל מֻקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס, רַק בְּסִתָּם כְּלֵי שְׁמִלַּאכְתּוֹ לְאִסּוּר וְשָׁרֵי לְצָרְךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, [ב]וְכֵן הַסְּבָּרִים (יט) בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר עַיֵּן שָׁם: (כח) דְּהַכִּיס בָּטֵל אֶצְלוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְעַל כֵּן מֻתָּר (כ) לָצֵאת בּוֹ אֻפְלוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַכִּיס מַשְׁאוּי [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו)]. עוֹד כָּתַב, דַּאֻפְלוּ אִם נִסְבַּר לְמַעְלָה בְּדַעַת רַבֵּנוּ תָּם דְּאָסוּר לְצָרְךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן כ"ז, מִכָּל מָקוֹם הָכָא שָׁרֵי לִתֵּן בְּתוֹךְ הַכִּיס וְלִטֹּל מִמֶּנּוּ, (כט) דְּהָא חָזְיָנַן דְּלֹא קָפִיד עֲלֵיהּ בְּחֹל לְהַנִּיחַ בּוֹ גַּם דְּבָרִים אֲחֵרִים: (כט) אֲבָל אִם שָׁכַח. כַּוָּנָתוֹ הָעִקָּר לְבָרֵר לָנוּ, דְּהוֹאִיל וְיֵשׁ עֲדַיִן מָעוֹת בְּהַכִּיס, אָסוּר לְלָבְשׁוֹ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיֵצֵא וּכְדִמְסַיֵּם לְבַסּוֹף, וְנִרְאֶה לְטַלְטֵל מֻתָּר. וְדַע עוֹד, (כנ) דְּלָאו דַּוְקָא שָׁכַח, דַּאֻפְלוּ אִם הִנִּיחַ מָעוֹת בְּכַוָּנָה מִבְּעוֹד יוֹם וְדַעְתּוֹ שֶׁיִּשָּׁאֵר שָׁם כָּל הַשַּׁבָּת, אַף דְּהַכִּיס נַעֲשָׂה בָּסִיס לְהַמָּעוֹת, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְטַלְטֵל הַבֶּגֶד אַף בְּעוֹד שֶׁהַמָּעוֹת מֻנָּח בַּכִּיס, דְּהַבֶּגֶד לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס הוֹאִיל וְאֵינָם עַל עִקַּר הַבֶּגֶד [וּמִכָּל מָקוֹם (כג) אָסוּר לְהַכְנִיס יָדוֹ בְּהַכִּיס, דְּעַל כָּל פָּנִים הַכִּיס נַעֲשָׂה בָּסִיס לְהַמָּעוֹת, וַאֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁהוֹסִרוּ הַמָּעוֹת מִתּוֹכָם, דַּהֲרֵי עַל כָּל פָּנִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצָאֵי הַכִּיס לְהַמָּעוֹת] (כד) [ג]וּמִכָּל מָקוֹם אִם אָפְשָׁר בְּנִעוּר יְרֵאָה לְנַעֵר מִתְּחִלָּה, (כה) דְּיֵשׁ שֶׁסּוֹבְרִין דְּאַף שֶׁהַמָּעוֹת אֵינָם עַל עִקַּר הַבֶּגֶד, גַּם כֵּן צָרִיךְ לְנַעֵר קֹדֶם שֶׁיִּטַּלְטֵל הַבֶּגֶד,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (י) כָּל הַפּוֹסְקִים: (יא) לְבוּשֵׁי שְׂרָד: (יב) וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהוּא הַכְּלָל עוֹד בְּיוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁכָּתַב שָׁם דְּמֻחְמֶּמֶת חָסְרוֹן כִּיס נִקְרָא כָּל שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד וּלְיַחֵד לוֹ מָקוֹם כְּסִכֵּי זְרֵי וּמְזוֹרֵי [שַׁבָּת קכ"ג ע"א]. וְכֵיוָן הַמְיֻחָד לְמָעוֹת הֲלֹא אֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד לְיַחֵד לוֹ מָקוֹם, וְעַל כֵּן הֲוֵי דִּינוֹ רַק כְּשְׁאָר כְּלֵי שְׁמִלַּאכְתּוֹ לְאִסּוּר עַיֵּן שָׁם: (כ) דְּלִעֵנְיַן טַלְטוּל בְּלָאו הָכִי שָׁרֵי לְדַעַת הָרַמְ"א שֶׁכָּתַב מִתְּחִלָּה דְּלִצְרָךְ גּוּפוֹ מֻתָּר [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו)]: (כא) וְאַף דְּהָמָגֵן אַבְרָהָם בְּצַעְמוֹ כָּתַב לְקַמָּן בְּסָעִיף קָטָן ז' וְהָעִתְּקְתִּיו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ"ט דְּאָסוּר לְהַכְנִיס יָדוֹ בְּהַכִּיס, הָתָם הֲלֹא אֵירֵי שֶׁהָיָה הַמָּעוֹת מֻנָּח בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּהַכִּיס, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשוּ"ע הרב (ס"ק) הֵבִיא עוֹד דְּעָה הַסּוֹבֶרֶת, שֶׁאַף שֶׁמּוּקְצֶה מוּתָּר בְּנגִיעָה בְּעַלְמָא כָּאן שֶׁהַנַּחַת הַכְּלִי לְצוֹרֶךְ הַמּוּקְצֶה אָסוּר אֲפִילּוּ נְגִיעָה עַ"י הַכְּלִי.

ב] וּבשו"ע הרב (ס"ב) סָתַם וְאָסַר לְטַלְטֵל כִּיס שֶׁל מָעוֹת לְצוֹרֶךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ כְּמג"א.

ג] וּבשו"ע הרב (ס"ד) לֹא הִצְרִיךְ נִיעוּר בְּאֹפֶן שֶׁכָּתַב הַמַּחְבֵּר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah